

Spomini na moj dom

Skednačeva domačija je bila zagotovo ena prvih in tudi največjih kmetij na vasi. Prevzel jo je moj stari oče, rojen leta 1848, ki se je poročil z Lenčkovo Marjano, rojeno leta 1859. Ko je prišla k Skednaču, je bila stara sedemnajst let. Rodilo se jima je štirinajst otrok. Leta 1895, ko je razsajala davica, jima je v sedmih dneh zaradi te nalezljive bolezni umrlo pet otrok, starih šestnajst, sedem, šest, štiri in dve leti. Od vseh štirinajstih jih je doraslo samo pet, ostali pa so pomrli že v otroštvu. Med temi petimi je bil tudi moj oče Albin, rojen leta 1898. Mama Kristina, rojena leta 1903, ki se je primožila k Skednaču, je prišla od Kopišarja iz Planine pod Golico. Imela sta sedem otrok, tri dekleta in štiri fante. Eden od njih, brat Gustelj, je umrl že kot otrok.

Skednačeva Matevž in Marjana Noč, last Bogomira Noč

Ko smo bili otroci še premajhni za delo, so bili pri hiši še kakšna dekla ali hlapec oziroma pastir. Po hišah so hodili tudi razni mojstri in za skromno plačilo, največkrat kar za hrano, popravili kakšno stvar ali pomagali pri vsakdanjih opravilih. Leta 1938 je tako prišel k hiši Primorec Jože Obid, ki je ostal z nami kar nekaj let. Med otroki sem bila najstarejša, zato sem morala kaj kmalu pomagati pri mlajših. Z leti smo vsak po svojih zmožnostih opravljali različna dela na polju in v hlevu. V času šole smo morali še pred poukom pomagati; fantje bolj moška opravila, dekleta pa v hiši in na njivi. Njive so bile posejane z lanom, jaro ržjo, ozimno ržjo, pšenico, ovsem, ječmenom, ajdo, bobom in prosom. Tudi krompirja in zelenjave se je pridelalo kar nekaj. Ker smo imeli mlin, smo jeseni mleli tudi za nekatere sovaščane. V tako imenovani Jami je bila »tarna jama«, kjer so trli lan. Laneno seme smo nesli na Britof pri Kranju, kjer smo ga v oljarni zamenjali za olje. Sejala se je še detelja za med »rezanco«. Nabirali smo jerebikove in bezgove jagode za kuhanje žganja. Domače sadje, tepke in jabolka, smo sprešali v mošt, iz »lesničnikov« (vrsta jabolk) pa smo delali kis. Bezgovega soka smo naredili toliko, da smo ga prodajali po hišah na Slovenskem Javorniku.

*Skednačeva Jože in Mira Noč
pri kmečkem delu, last Bogomira Noč*

V hlevu smo redili konja, par volov, krave in državnega bika Cezarja. Mama se je še dodatno ukvarjala s prirejo prašičev za prodajo. Ovce in krave so se čez poletje pasle na planini. Pri hiši ni manjkalo niti kokoši in čebel.

Ker oblek ni bilo dosti, smo volno predelovali doma in pletli nogavice, jope, puloverje, žabe. Lan smo dali v tkanje za rjuhe. Obuti smo bili pretežno v cokle, veliko pa smo hodili bos. Svinjske kože so bile uporabljene za izdelavo usnjenih predpasnikov, »kvanfarjev« in cokol. Iz ovčjih kož pa so naredili mehove za moko. Mleko smo predelali v mlečne izdelke, ki smo jih prodajali v trgovino Bračun na Javorniku. Ker smo se preživljali pretežno s kmetijo, smo največkrat kuhali krompir,

žgance, zelje, repo, fižol in mleko. Pozimi pa so prišle na vrsto tudi koline, ki jih je dobil oče kot plačilo, ko je klal po kmetijah.

Poleg hiše je stala kovačnica. Oče je bil kovač in je koval podkve za konje in vole. Potrebno oglje smo si skuhalili sami. Kljub pomanjkanju in trdemu delu smo bili srečna družina. Šolo smo radi in redno obiskovali. Ko pa se je začela vojna, se je pri hiši marsikaj spremenilo. K nam sta se za nekaj časa s Koroške Bele in Javornika preselila strica z družinama. Bilo nas je toliko, da smo se komaj zvrstili pri štedilniku in mizi. Delali smo za partizane, jim dajali hrano in obleko ter skrbeli za ranjence. Nemci so popisali vso živino in nam jo deloma tudi pobrali. Včasih smo kakšnega prašiča ali ovco uspeli zaklati na črno. Oče je občasno delal v železarni, pozimi pa je zaslužil, ko je skupaj z nekaterimi domačini vozil v železarno les.

Vojno smo preživeli brez hujših posledic in življenje se je vrnilo v stare tire, a z manjšimi in večjimi spremembami. Otroci smo odrasli in šli vsak na svojo stran. S seboj pa smo odnesli vsak svoje spomine kot popotnico za samostojno življenje.